

Kultura U prijevodu

(FOTO) Obnova kulturne baštine: Provjerili smo kako napreduje restauracija i sanacija sakralnih objekata oštećenih u potresu

Objavio Ivana Grbeša - 30. rujna 2020. u 23:15

Foto: Narod.hr/Fah/Zagrebačka nadbiskupija (Fotomontaža: Narod.hr)

Niz potresa uzdrmali su Zagreb i sjeverozapadni dio Hrvatske u ožujku, a snažna podrhtavanja dovela su do mnogobrojnih oštećenja na kulturno-povijesnoj graditeljskoj baštini, kako na pojedinačno zaštićenim kulturnim dobrima, tako i na zgradama unutar zaštićene cjeline Grada Zagreba.

Ministarstvo kulture u suradnji sa stručnjacima Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode Grada Zagreba, ali i stručnjacima iz svih drugih konzervatorskih odjela unutar Ministarstva kulture još uvijek provodi izvide i određuje stupanj oštećenja na sakralnim objektima.

Od nadležnog smo Gradskog zavoda dobili informaciju kako "na području Zagreba, za koje je nadležan ovaj Zavod, postoji 51 pojedinačno zaštićen sakralni objekt (kapele, crkve, samostanski sklopovi) upisan u Registar nepokretnih kulturnih dobara RH Ministarstva kulture, od čega je šteta od potresa prijavljena na 31 crkvi ili kapeli, 7 župnih dvorova te 7 samostana".

Štete se i šest mjeseci nakon razornog potresa još zbrajaju, a Narod.hr odlučio je provjeriti kako napreduje obnova sakralnih objekata i s kojim se problemima voditelji obnove susreću.

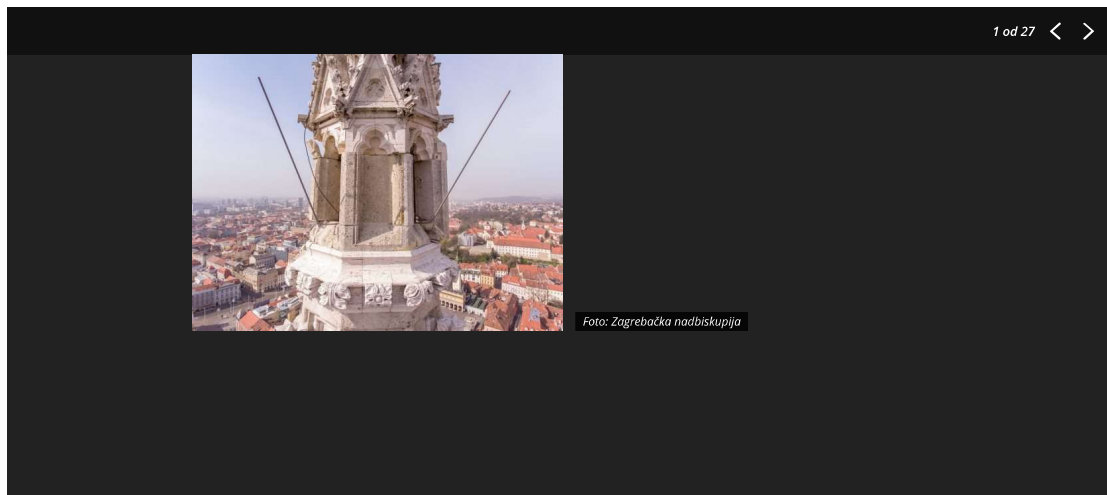
Oštećenja na Katedrali Uznesenja Marijina

Trobrodna, troapsidalna katedralna crkva nepokretno je kulturno dobro koje je teško oštećeno u potresu. O obnovi prepoznatljivog simbola Grada Zagreba razgovarali smo s **mons. Tomislavom Subotičancem**, generalnim vikarom i moderatorom Nadbiskupskog duhovnog stola.

Zahvalio se na želji da se šira javnost upozna s razmjerima šteta na sakralnim objektima nastalima kao posljedica potresa koji je 22. ožujka pogodio grad Zagreb i okolice, no istaknuo je kako trenutno ne može dati konkretne odgovore na naš upit o obnovi, jer se šteta još utvrđuje te zasad nema ni približne procjene koliko bi obnova trebala koštati i koliko će točno trajati.

“Razmjeri štete – kako na Katedrali tako i na drugim sakralnim objektima – još uvijek se utvrđuju. Temeljem stručnih procjena moći će se odrediti načelni okvir koji će u skladu sa Zakonom o obnovi dati preliminarne odgovore na pitanja prioriteta u obnovi objekata te mogućnostima financiranja. Osim toga o dosadašnjim saznanjima glede štete od potresa te hitnim mjerama koje su poduzete u zaštiti objekata od daljnjih propadanja, javnost je transparentno u više navrata obavještena putem medija.”, istaknuo je mons. Subotičanec.

Iz tiskovnog ureda Zagrebačke nadbiskupije objavili su fotografije koje prikazuju posljedice potresa na Katedrali i Nadbiskupskom dvoru te radnike koje rade na sanaciji i zaštiti objekta.

Katedrala je zatvorena za javnost, a tiskovni ured upitali smo kada vjernici mogu očekivati prva bogoslužja nakon potresa.

Hrvatska je ponosna Filipović

Ovaj intervju postaje viralan

nakon što je Filipović u svom intervjuu sve objasnio, Hrvati su postali l
latestgovtjobz.com

“Ne možemo reći vremenski okvir u kojem se očekuje otvaranje Katedrale za vjernike s obzirom da još uvijek traju stručne procjene razine oštećenja koja su, kao što je javnosti poznato, takva da se u Katedrali ne mogu održavati Bogoslužja. Uz procjene oštećenja

Kolačići i politika privatnosti

rade se i moguća rješenja sanacije istih o čemu ćemo javnost obavijestiti kada budu gotova. Zasad možemo tek navesti preliminarni plan da se kao prvo rješenje u sanaciji postave skele koje bi osiguravale daljnja oštećenja. Zaključno, Zagrebačka nadbiskupija u suradnji sa stručnim tijelima kontinuirano radi na sanaciji šteta uzrokovanih potresima kako bi se što prije osigurala Katedrala od daljnjih oštećenja i kako bi se što prije omogućila Bogoslužja u njoj. Dok to ne bude moguće, bogoslužja (euharistijska slavlja i slavlja sakramenta ispovijedi, pomirenja i pokore...), održavat će se, počevši od mjeseca listopada, u crkvi Svete Marije na Dolcu i u Kapeli Ranjenog Isusa u Ilici.", pojasnili su nam.

Sarkofag bl. Alojzija Stepinca nije mican zbog stalnih podrhtavanja tla, već je zaštićen od eventualnih krhotina koje bi ga mogle oštetiti.

„Sarkofag bl. Alojzija Stepinca najprije smo iznutra pojačali, osigurali smo ga željeznim šipkama, a izvana obložili dvostrukim fosnama. Krov je napravljen s kosinom kako bi sve što pada, palo na pod i ne bi imalo pritisak na sarkofag. Tako da je zapravo sarkofag itekako siguran. Ako svod bude padao, ne može pasti cijeli nego u komadima. Prije će oštećeni dijelovi pasti dolje u grobnicu gdje su pokopani zagrebački nadbiskupi, nego što bi oštetili zaštićeni sarkofag“, kazao je mons. Ivan Hren za [Informativnu katoličku agenciju](#).

Također, važno je bilo ukloniti sve kipove i umjetnine na sigurno. Mons. Hren je naglasio kako je najsigurniji dio u katedrali ispovjedaonica koja se nalazi lijevo na ulazu u katedralu i ondje su smješteni svi kipovi iz svetišta. Zaštita sarkofaga i premještanje kipova i umjetnina na sigurno učinjeni su u jednom danu.

„Rozete su također popucale. Moramo skidati i lustere koji su postali teret. Po bolti više ne smijemo niti hodati. Alpiniste ćemo svezati u potkrovlju za gredu i oni će spuštati sve što je teret.“

Katedrala je skelama zaštićena od daljnjeg urušavanja, no kako nam je istaknuto procjena ukupne štete, kao i izrada samih troškovnika, trajat će još mjesecima.

Crkva sv. Ivana Krstitelja

Ova jednobrodna crkva s dvokatnim zvonikom, za koju se zauzimao svim svojim bićem – pobožnošću, znanjem i materijalnom potporom župnik Mijo Sinković, pripisuje se zagrebačkom graditelju Johanu Eytheru. Crkva sv. Ivana s očuvanim crkvenim inventarom najznačajnija je kasnobarokno-klasicistička sakralna cjelina u Zagrebu. Godine 1884. u crkvu su prenešeni mramorni oltari iz katedrale-oltar sv. Mirka iz 1760. i oltari sv. Franje Asiškog i sv. Jeronima, djela riječkog kipara Sebastijana Petruzzija.

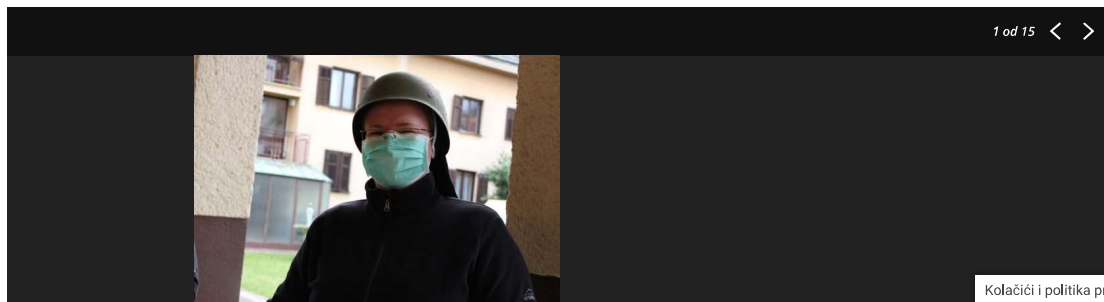
U jednom od simbola sakralne arhitekture i kulturne baštine stare zagrebačke gradske jezgre u potresu je teško oštećen zvonik, no najvidljivija posljedica potresa na župnoj crkvi sv. Ivana Krstitelja pukotina je u trijumfalnom luku nad oltarom te prazan oltar, s kojega je tijekom potresa skliznula oltarna slika koja prikazuje krštenje Isusa na rijeci Jordanu.

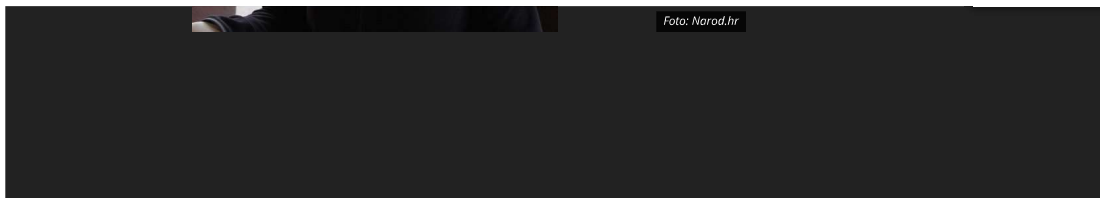
Župnik **vlč. Ivan Lastovčić** otkrio nam je kada se namjerava izvršiti restauracija oltarne slike.

„Oltarna slika dobila je nekoliko poderotina i planiramo njenu restauraciju sljedeće godine. Crkva je otvorena za bogoslužja. Trenutno su radovi na bočnim lađama.“, pojasnio je vlč. Lastovčić.

Župnik Lastovčić usporedio je potres s onime iz 1880. godine koji tada nije ostavio teške posljedice na crkvi za razliku od ovoga koji je za objekt bio pogubniji.

„Nakon što je sagrađena, župnik Sinković postavio je pet novih žrtvenika u crkvu: veliki žrtvenik sv. Ivana od drva, na kojem je bila velika slika sv. Ivana, zatim pokrajnji žrtvenik Sv. Josipa, na kojem je bila naslikana svečeva smrt; potom žrtvenik Kraljice sv. Krunice koja predaje krunicu sv. Dominiku, žrtvenik Sv. Franje Ksaverskoga te žrtvenik Sv. Mihaela Arkandela. Svi ovi oltari bili su ukrašeni svojim lijepim slikama i posvećeni po rukama povijesno dobro poznatoga zagrebačkoga biskupa Maksimilijana Vrhovca. Veliki potres koji je pogodio Zagreb 1880. godine, u kojem je, između ostalih zgrada, stradala i sama katedrala, nije posebno uzdrmao crkvu sv. Ivana. No on ju je ipak u neku ruku iznutra promijenio. Od spomenutih pet žrtvenika crkve ostala su, naime, samo dva: Kraljice Sv. Krunice i Sv. Mihaela Arkandela. Ostala tri žrtvenika zamijenjeni su 1884. godine sa tri mramorna žrtvenika, koje je prigodom obnove od potresa prvostolne crkve poklonio crkvi sv. Ivana prvostolni kaptol zagrebački“, rekao nam je vlč. Lastovčić.

Kao majstori koji su bili zaposleni kod gradnje crkve spominju se: Jakov i Pavao, koji su lomili kamen; klesari Friedl i Toma, stolari Josip i Ivan, slikari Antun Lerhinger i Antun Archer, te majstori Josip i Franjo Bestić. Prekrivanje su izveli, kako je to zapisano na jabuci zvonika: „Majster Matias Šek, Josef Šek von Agram 1799.“.

Župa Presvetog Srca Isusova – Palmotićeve ulica

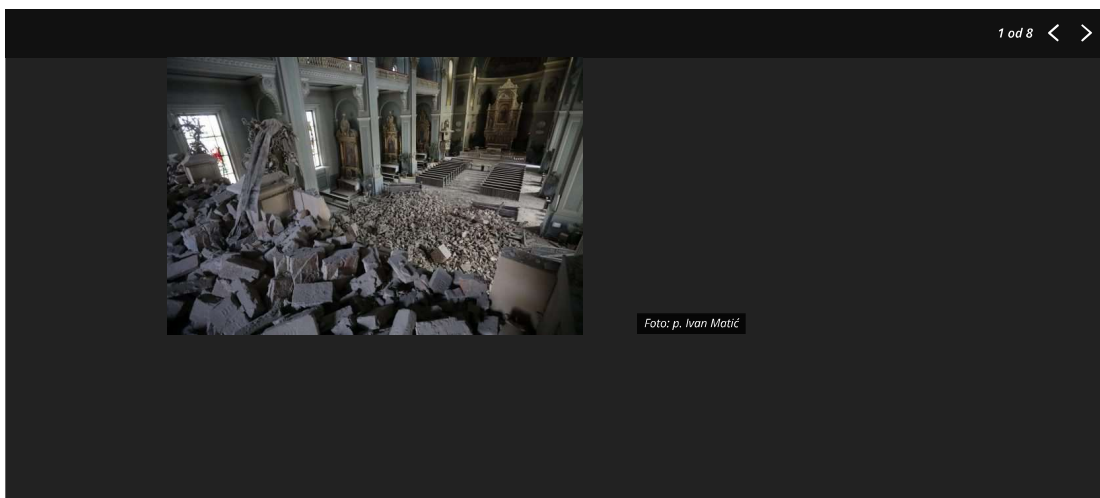
U desetak sekundi potresa urušila se otprilike trećina stropa. Visoka hrpa cigli našla se i na prostoru kora, gdje je svod prilikom urušavanja povukao i korsku ogradu, no kor je ipak ostao čitav. Srećom orgulje su se na dan potresa nalazile na obnovi. Vrijedna freska sv. Cecilije koja se nadvija nad korom također je pretrpjela oštećenja kao i freska Posljednje večere. S glavnoga oltara pao je križ te se slomio, no slika Presvetoga Srca Isusova, kao i sam visoki oltar, nisu pretrpjeli veća stradanja. Također, i grob bl. Ivana Merza ostao je očuvan.

Kako je objasnio župnik **p. Ivan Matić** za Narod.hr oštećenja su vrlo velika i zahtjevna. Velik dio umjetnina preživio je potres, no potrebne su i zahtjevne restauracije stropnih fresko-slikarija koje će se raditi prema fotografijama i snimkama crkve prije potresa.

“Dvije petine stropa je potpuno srušeno. Temeljitim pregledom je utvrđeno da je i ostatak bačvastog svoda bazilike teško oštećen te će se morati srušiti sve do svetišta. Oštećene su i dvije najvrjednije freske: sv. Cecilija na koru i Posljednja večera u apsidi, no moći će se sanirati. Postoje oštećenja i na svodovima galerija. Tornjevi također nisu pošteđeni, više je oštećen južni toranj pa je i za tornjeve zavod za zaštitu spomenika propisao hitnu sanaciju.”, istaknuo nam je p. Matić te naveo koji se daljnji radovi poduzimaju. Jedan od koraka koji je bilo hitno potrebno provesti jest i skeniranje bazilike, kako bi se kasnije mogla rekonstruirati na jednak način, pogotovo freske s anđelima na svodovima, a neslužbena cijena obnove je 80 milijuna kuna.

S obzirom na visoku cijenu obnove u bazilici računaju na potporu Ministarstva kulture, ali i Grada Zagreba, kao i na pomoć donatora.

“Prioritet u obnovi je hitna sanacija koja uključuje rušenje ostatka svoda i osiguranje i učvršćivanje nosivih zidova kao i sanacija luka pjevališta te učvršćenje tornjeva. Surađujemo dobro s nadležnim službama ponajprije s Ministarstvom kulture te Gradski zavodom za zaštitu spomenika kulture budući da je i Bazilika zaštićeni spomenik kulture. Za sada nam pristižu darovi vjernika a očekujemo da će veći dio financirati Ministarstvo kulture te grad Zagreb.”, pojasnio je p. Matić za Narod.hr.

Crkva Srca Isusova sa samostanom reda Družbe Isusove u Palmotićevoj ulici sagrađena je 1902. prema projektu Janka Holjca. Jednobrodna dvoranska crkva je uvučena od linije ulice i leži simetrično između dvije dvokatne samostanske zgrade. Zabatno, troetažno, glavno crkveno pročelje, raščlanjeno pilastrima uokviruju dva zvonika koji se uzdižu iznad galerije.

Vjerski život za otprilike šest tisuća župljana župe Presvetoga Srca Isusova preseljen je u dvorište, u dvoranu SKAC-a u sklopu kompleksa u Palmotićevoj ulici.

Crkva i samostan sv. Franje Asiškoga – Kaptol

Velika šteta od potresa zabilježena je na samostanu, crkvi i tornju – jednom duhovnom i materijalnom kompleksu koji nazivamo „Kaptol 9“ ili „Crkva Sv. Franje“. Sa stropa crkve otpali su veliki komadi žbuke te su vidno napukla brojna tanka rebra koja pridržavaju svodove. Oštećenja je pretrpio i svod iznad kora- Veliki komad reljefa rana sv. Franje iznad glavnoga ulaza u crkvu odlomio se i raspao u unutrašnjosti. Teške posljedice potresa uočljive su i u samostanskim prostorijama.

O brojnim oštećenjima razgovarali smo s **fra Smiljanom Berišićem**.

“Ovaj je samostan i crkva središte i sjedište naše Hrvatske Franjevačke Provincije Sv. Ćirila i Metoda. U potresu je stradala i crkva i toranj i samostan. Šteta je do te mjere velika da nam je isključen plin i da se samostan morao iseliti. Označen je crvenom naljepnicom. Samostan i crkva koji su bili jedna od jezgri duhovnoga života našega grada je za trenutak ostao ugašen. No činimo

sve što je u našoj moći da se barem na mala vrata vratimo u središte grada. Od 04. listopada 2020., (svetkovine našega zaštitnika i utemeljitelja našega Reda – sv. Franje iz Asiza) u dvorani kazališta „Komedija“ imamo svete mise u 7, 9, 10, 11 i 12 sati.”

Iako je potres ostavio goleme materijalne štete u crkvi i samostanu, nitko od bogoslova i braće franjevac, kao i redovnica Kćeri Božje ljubavi koje vode domaćinstvo, nije stradao.

“Sva su braća izmještena, osobito oni stariji i mlađi. Sreća je u nesreći da imamo puno dobre i gostoljubive braće, pa smo tako dio starije braće smjestili u naš samostan u Varaždin, neka su braća – profesori smješteni na Sigetu, neka su na Trsatu, neka u Samoboru, bogoslovi su smješteni – mlađi – kod braće Kapucina u Dubravi u samostanu Sv. Leopolda Bogdana Mandića, a oni stariji su smješteni kod braće franjevac iz Hercegovačke Provincije, također u Dubravi – u Av. Gojka Šuška u samostanu Bezgrešnog Začeca BDM. S njima su i magistar i vicemagistri. Najmlađi, sjemeništarci su smješteni u našem samostanu u Slavanskom Brodu, jer tamo imamo i Klasičnu gimnaziju „fra Marijan Lanosović“ koju oni pohađaju. Uprava Provincije je smještena na Opatovini, u kući koja Bogu hvala nije stradala u potresu.”, istaknuo je fra Berišić te nam otkrio tko je zadužen za obnovu.

“Projekt procjene šteta nastalih u potresu i projekt rekonstrukcije – obnove samostana, crkve i tornja radi *arhitektonski studio „Foretić i sinovi“* uz pomoć tima za statiku sa Splitskog fakulteta građevinarstva – profesore dr. Antu Mihanovića i dr. Borisa Trogrlića. Konzultiramo i druge timove i izvođače. Mnogi su prošli i pogledali, no mi smo izuzetno zadovoljni s našim timom i vjerujemo da ćemo uz njihovu pomoć uspjeti u obnovi naše crkve, tornja i samostana. Prioritet je obnova tornja, kako bi se onda prionulo rekonstrukciji stropa crkve i obnovi samostana. Činjenica je da su štete ogromne i da će uzeti barem nekoliko godina da se to sve učini. Vjerujemo da ćemo ubrzo krenuti u radove na tornju, koji će diktirati tempo drugih radova, osobito na crkvi, a onda i samostanu. Planovi su već učinjeni i nastojimo ishoditi dozvole konzervatora, te naći izvođače, s nekima smo već u procesu dogovaranja i ugovaranja i izradi stručnih planova.”

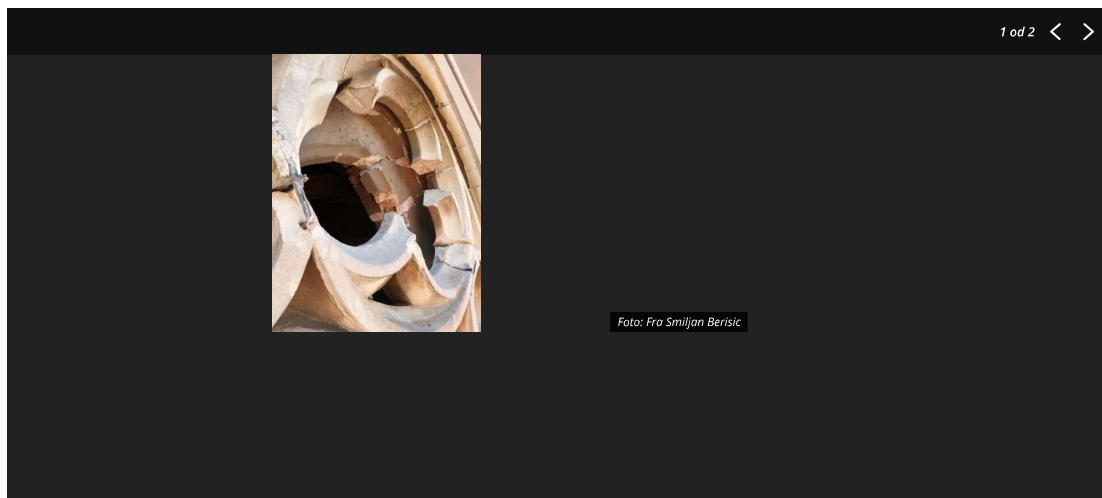

Foto: Fra Smiljan Berišić

Za kraj fra Berišić je istaknuo kako je obnova crkve i samostana na Kaptolu, financirana isključivo vlastitim sredstvima i sredstvima dobročinitelja i braće franjevac.

“Sve što je dosada učinjeno, a učinjeno je dosta toga, od zaštite tornja i crkve te portala postavljanjem metalnih skela, izrada nacrti i planova, čišćenje – financirano je isključivo našim sredstvima i sredstvima dobročinitelja i naše braće franjevac, kako iz naše, tako i iz drugih Provincija i drugih redovnika, otvorili smo račun za prikupljanje sredstava potrebnih za obnovu i zahvalni smo na svakom i najmanjem daru. Pozivam sve ljude dobre volje da se u skladu sa svojim mogućnostima uključe u ovaj projekt, koji nije samo od značaja za našu Provinciju ili Red, već i za sam grad, pa i šire. Najstariji dijelovi našega samostana i crkve su iz 13. stoljeća, mnogo je umjetnina i vrlo je vrijedna biblioteka našega samostana, sve je to potrebno urediti i predstaviti svijetu – jer smo mi franjevci između ostaloga i čuvari ne samo duhovnoga, nego i kulturnoga blaga naše domovine, ali i Europe i svijeta.”, zaključio je za Narod.hr fra Berišić.

Jednobrodna dvoranska crkva s izduženim propovjedničkim svetištem i zvonikom građena je oko 1255. do 1264. Crkva je obnovljena između 1607. i 1620., nakon požara 1645. te nakon potresa 1880. /1885-1902/ kada je regotizirana prema projektima H. Bolléa čime dobiva današnji oblik. Pregradnja gotičkog samostana započela je 1656. Godine 1669. dovršeno je južno i zapadno krilo, te hodnik u sjevernom krilu a ulično krilo prema Kaptolu 1697. Vanjšina samostana sačuvala je izvorni kasnorenesansni izgled. Kapela sv. Franje u unutar samostana podignuta je godine 1683. sa svodnim štukaturama najkvalitetniji su rad manirističkog razdoblja u kontinentalnoj Hrvatskoj.

Evangelička crkva

Slobodnostojeća jednobrodna neogotička crkva s transeptom i trokatnim zvonikom u liniji glavnog pročelja sagrađena je 1882-84. prema projektu Hermanna Bolléa na uglovnoj parceli ograđenoj kovanom ogradom. U sjevernom dijelu parcele je poluugrađeni dvokatni evangelički župni dvor sa školom, podignut 1880-82. prema projektima Hermana Bolléa. Drugi kat nadozidan je 1908-09. prema projektu Rudolfa Lubynskog. Crkva je cjelovito sačuvana s inventarom.

Župnik **Moran Rajković** pojasnio nam je kako je crkva privremeno neupotrebjljiva, dok stručnjaci ne prouče detaljnije statička oštećenja. Istaknuo je kako je osim Evangeličke crkve, teško stradao i župni dvor te kako je tek djelomično sanirano krovšte i 13 dimnjaka.

Župa sv. Petra u Vlaškoj ulici

Iako su prve fotografije 22. ožujka prikazivale teška stradanja užega središta Zagreba, župna crkva sv. Petra ostala je, činilo se, pošteđena teških posljedica potresa. Danas su one vidljive na kupoli koja natkriva glavni brod crkve. Na nekoliko je mjesta na

kupoli iznad glavnoga broda popucala žbuka i otpala boja, no bez unutarnjih oštećenja zidova. Ipak ta će oštećenja zahtijevati pažljivu obnovu i postavljanje skela u skorijem vremenu.

Oštećenja su vidljiva i na prostoru kora, no ondje je najozbiljnije ugrožen napuknuti luk koji ga natkriva, a kod ostalih je napuknuća prije svega riječ o oštećenjima boje i žbuke. Bočni oltar koji se nalazi zdesna svetištu na više je mjesta raširen pa je i slika koja prikazuje Isusovo raspeće ispala iz okvira, no nije ni na jednom mjestu napuknula. S vrha toga bočnoga oltara otpao je kameni križ koji se razbio u više komada, prenio je [Glas Koncila](#).

Kipu sv. Petra u trešnji otpala je glava i dio lijeve ruke. Za vrijeme potresa kip je potiljkom glave udario u obližnji zid, pri čemu se glava odvojila i u padu oštetila ruku, no mramorni je kip ipak ostao stajati na svojim temeljima. U prostoru glavnoga oltara golim okom nisu vidljiva ozbiljnija oštećenja. Većina umjetnina koje krasi crkvu sv. Petra ostala je očuvana.

Zvonik, koji je obnovljen prije nekoliko godina, za vrijeme sadašnjega župnika Josipa Golubića, također nije pretrpio teška oštećenja pa njegova zvona mogu zvoniti bez sigurnosne ugroze za unutrašnjost crkve ili prolaznika u Vlaškoj ulici.

Župna crkva sv. Petra sagrađena je oko 1770. zaslugom biskupa Franje Thauzija na mjestu stare župne crkve. Novi crkveni toranj sagrađen je 1856-57. prema projektu Mihaela Strohmayera. Pregradnjom 1930. prema projektu Aloisa Bastla sagrađeno je novo svetište i prigradene dvije bočne kapele s polukružnim apsidama i novi župni dvor. Ovaj kompleks odlikuje se kulturno-povijesnom, graditeljsko-tipološkom, arhitektonskom i urbanističkom kvalitetom.

Crkva svete Katarine

Za baroknu crkvu, smještenu na gornjogradskom Trgu svete Katarine, mnogi kažu da je najljepša barokna crkva u Zagrebu, kao i da je jedna od najpoznatijih hrvatskih crkvi iz tog vremena.

Najteže je stradao bogato ukrašen svod iznad crkvene lađe, izvjestili su iz [Glasa Koncila](#). S njega su otpali mnogi dijelovi fresaka koje prikazuju prizore iz života sv. Katarine Aleksandrijske te mnogobrojni raskošni štuko-ornamenti i likovi bijelih anđelića. Bogate freske djelo su ljubljanskoga slikara Franje Jelovšeka iz sredine 18. stoljeća, a štuko-ornamentiku izradio je Anton Joseph Quadri u otprilike istom razdoblju. Odlomljeni dijelovi svoda na više su mjesta polomili masivne drvene klupe. Kor je također prepun odlomljenih svodnih ornamenata i ukrasa, a uporabljivost orgulja još nije utvrđena. Teško je stradao i mramorni oltar sv. Ignacija Loyolskoga, djelo glasovitoga majstora Franje Robbe, postavljeno 1729. godine, s kojega je pao kip sv. Franje Regisa, razbivši se u nekoliko dijelova. Dosad su crkvu obišle brojne stručne komisije, no pravi razmjeri štete nisu do kraja utvrđeni. Općenito je izvjesno da su i mnogobrojni drugi ornamenti sa svoda rasklimani i nestabilni pa ostaje otvorenim pitanje treba li se nešto rušiti ili skidati prije početka obnove crkve.

Crkva Pohoda Blažene Djevice Marije u Čučerju

Blizina epicentra potresa 22. ožujka ostavila je u Čučerju, naselju ponad zagrebačke Dubrave, i njegovoj župi Pohoda Blažene Djevice Marije teške posljedice. Potres je uzrokovao višestruke pukotine na masivnom trokatnom zvoniku crkve.

Urušavanje zabata iznad glavnoga ulaza u crkvu, najvidljivije oštećenje izvana, izazvao je drugi potres, jačine 5 stupnjeva po Richteru, koji je uslijedio oko sat vremena nakon prvoga, najsnažnijega udara. Unutrašnjost crkve nesigurna je zbog dugačkih i širokih pukotina na stropu i stalne opasnosti od odlamanja velikih komada žbuke. Lukovi koji nose strop na više su mjesta teško napuknuli i neizvjesno je hoće li se nastaviti urušavati. Prostor kora također je jako oštećen, a neizvjesno je i hoće li stare crkvene orgulje, obnovljene prije tek nekoliko godina, biti uporabljive.

Jačina potresa vidljiva je i na teškoj mramornoj oltarnoj menzi koju je trešnja izbacila iz središta za nekoliko centimetara. U potresu je pao i polomljen je golemi drveni križ s rassetim Isusom iznad glavnoga oltara. Ipak, stari i bogato ukrašeni glavni oltar i oltari u bočnim dijelovima crkvenoga broda nisu pretrpjeli nikakve štete. No jedna od najzahtjevnijih zadaća obnove bit će upravo njihovo sigurno izvlačenje iz crkve s obzirom na to da ih u uvjetima ugrožene statike treba odvojiti od krhkih zidova metodom koja ne bi trebala uključivati snažne udare alatima i jake vibracije, donosi [Glas Koncila](#).

Župna crkva Pohoda Blažene Djevice Marije u Čučerju podignuta je 1725-36. pod pokroviteljstvom zagrebačkog biskupa Jurja Branjuga. Izgrađena je kao barokna trobrodna građevina s klasicističkim zvonikom i sakristijom uz sj.brod. Današnji izgled dobila je nakon sanacije 1908. kada je kupola s lanternom iznad svetišta srušena i zamijenjena novom. Ova crkva sa sačuvanim baroknim inventarom, odlikuje se izrazitom kulturno-povijesnom, graditeljsko-tipološkom, arhitektonskom i urbanističkom kvalitetom.

Dio redovitih poslova novoimenovani župnik Marko Torbar, kojega sljedećih godina čeka obnova župe, obavlja iz garaža u kojima djeluje župni Caritas.

Crkva i samostan sv. Vinka Paulskoga u Frankopanskoj ulici

Kompleks Novicijata Sestara Milosrdnica građen je na posjedu nekadašnje Vile Sveti Duh. Posjed i Vila s vinogradom kupio je 1864. godine Konvent Milosrdnih sestara svetog Vinka Paulskog koje ga koriste do 1948. . Vila je pregrađena 1873., te 1896. godine prema nacrtima arhitekta Martina Pilara kada su izvedena četiri krila s unutarnjim dvorištem. Dogradnjom 1932. godine prigradeno je novo južno krilo čime je formiran monumentalni dvokatni kompleks Novicijata sa crkvom kakav je uglavnom očuvan do danas. Nacrte potpisuju ovlašteni graditelj Antun Res i gradjevni poduzetnik Antun Cesarec. Kompleks nekadašnjeg Novicijata Sestara Milosrdnica Svetog Vinka Paulskog posjeduje kulturno-povijesnu i arhitektonsko-urbanističku vrijednost.

Premda su samostan i crkva sv. Vinka Paulskoga u Frankopanskoj ulici u Zagrebu stari oko 175 godina, čvrsta konstrukcija i 40-ak centimetara duge cigle od kojih su načinjeni debeli crkveni i samostanski zidovi spriječili su da potres u jutro 22. ožujka ostavi teške posljedice, piše [Glas Koncila](#).

Potres je uzdrmao zvonik koji svojom poljuljanom statikom ugrožava ulaz u crkvu iz Frankopanske ulice, kao i cijeli prostor kora, na kojem su postavljene drvene skele i zabranjen je pristup. Premda je crkva isprva dobila crvenu oznaku uporabljivosti, staričari su procijenili da je ipak sigurna za boravak vjernika pa se misna slavlja održavaju, a vjernici u crkvu ulaze bočno, iz dvorišta u Varšavskoj ulici.

Posljedice desetak sekunda potresa vidljive su i u samostanskim prostorijama.

Crkva Pohoda BDM na Dolcu

Desetak sekundi potresa rano ujutro 22. ožujka u župi sv. Marije na zagrebačkom Dolcu ostavilo je znatnih šteta, no crkva i župni stan ipak su dobili žutu oznaku uporabljivosti. Najvidljivija rana potresa velika je pukotina iznad bočne lađe iz koje prijeti rasklimani temelj koji drži luster, donosi [Glas Koncila](#).

Stradao je i kor crkve iznad kojega se protežu široke pukotine u debelim zidovima. Oštećeni su bijeli stupovi i lukovi, a iako su zadržali stabilnost, na više su mjesta vidljive i cigle. Pad žbuke tijekom potresa oštetio je i krov iznad stare propovjedaonice. Od brojnih baroknih i neorenesansnih kipova, koji krase glavni i bočne oltare, stradao je kip sv. Franje Ksaverskoga kojemu se nakon udara na stubu oltara odvojila glava. Kip sv. Mirka udario je o pod te ostavio rupu promjera desetak centimetara i također ostao obezglavljen. S glavnoga oltara pao je tristetinjak godina star drveni kip Majke Božje, s kojega se otkrhnulo nekoliko manjih dijelova. Prvoga su jutro orgulje bile prepune žbuke, no nisu oštećene. Ipak su nadležna tijela preporučila njihovu neuporabu zbog vibracija koje bi mogle uzdrmati već klimavu žbuku. Od 150 godina staroga križnoga puta sa zidova je otpala samo jedna postaja. Župna kuća ima nekoliko vidljivih pukotina u zidovima. Iako će obnova potrajati godinama, golemo kulturno-duhovno blago koje čuva sv. Marija na Dolcu ipak je preživjelo potres.

Barokna trobrodna crkva s izduženim svetištem i zvonikom s lukovičastom kapom građena je u 18. stoljeću na mjestu srednjovjekovne crkve na Dolcu. Točna godina dovršenja crkve "1750" upisana je u kartušu na zidu kora. Svetište tzv. "rimskog tipa" s kupolom i lanternom, prvom takve vrste u Zagrebu, građeno je 1766. Crkva sa sačuvanim baroknim inventarom iz druge polovice 18. stoljeća, posjeduje izrazitu arheološku, kulturno-povijesnu, graditeljsko-tipološku, arhitektonsku i urbanističku kvalitetu.

Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije i samostan u Remetama

Remetsko svetište nalazi se blizu samoga epicentra gdje se razorni potres osjetio svom žestinom i zbog toga ostavio velike posljedice.

"Podsjetimo da su remetska crkva i svetište zaštićeno kulturno dobro. Ono je jedno od najstarijih marijanskih svetišta u Hrvatskoj koje je imalo burno povijest, ali je također postala duhovna oaza koja s otkrićima temelja još dviju crkava pored sadašnje čine potrebu dopunjavanja povijesnih podataka ovoga svetoga mjesta koje su u počecima nastanjivali redovnici pavlini te potom karmelićani kao današnji duhovni čuvari svetišta. Poznato je da je Hrvatski sabor u prošlosti Remetsku Gospu proglasio Advocatom Croatiae – Zagovornicom Hrvatske čiji se naslov i danas često ističe u molitvi Gospi i raznim prigodnim govorima sa strane crkvenih i svjetovnih institucija.", ispričao nam je karmelićanin, o. Antonio Mario Čirko, župnik Župe Uznesenja Blažene Djevice Marije u zagrebačkim Remetama.

Nabrojao je i brojna oštećenja koje je ostavio potres:

"Glavni oltar Majke Božje Remetske prijeti urušavanjem pri eventualnom sljedećem jačem potresu, slavluk crkve koji spaja prezbiterij i donju lađu je napukao, te time doveo u pitanje stabilnost svoda crkve, pokrajinski oltari bl. kardinala Alojzija Stepinca i sv. Antuna Padovanskog također su teško oštećeni, prezbiterij koji je u potresu 1880 godine ostao netaknut sada ima napuknute zidove na mnogim mjestima, te teško oštećene freske poznatog pavlinskog slikara Ivana Rangera, pročelje crkve koje je u vrijeme potresa bilo u obnovi također je teško stradalo, oštećeni su vitraji, sakristija te hodnik pored crkve.", kazao je o. Čirko te dodao:

"Oštećenja se vide i na vanjskim zidovima crkve, osobito na južnoj strani crkve koja je prije nekoliko godina obnovljena, a sada su opet zidovi popucali. Od samostana koji se nastavlja na svetište, teško je oštećen stari dio koji je neupotrebljiv za stanovanje i druge aktivnosti. Ovo je samo dio oštećenja koje se može vidjeti golim okom. No da bi se pristupilo sanaciji štete i dugogodišnjoj obnovi, potrebno je napraviti idejni projekt obnove, a prije toga arhitektonski snimak koji svojom specijalnom tehnikom snimanja treba pokazati najsitnije detalje oštećenja. Velika nepoznanica je i toranj crkve koji izgleda stabilan, no nakon snimke dobit će se konkretnije informacije."

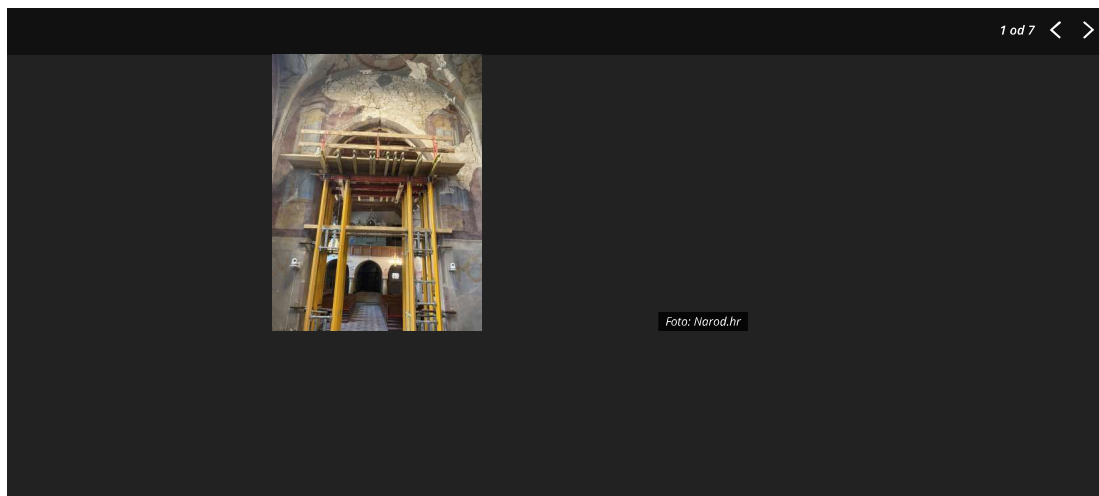

Foto: Narod.hr

Za Narod.hr opisao je i kako teče restauracija i obnova crkve u Remetama te kako će se financirati:

"Do sada je učinjeno da je crkva osigurana i osposobljena za liturgijska slavlja. Postavljeni su potporni stupovi na slavluk crkve, zaštitna skela u prezbiteriju, a glavni oltar Majke Božje Remetske bit će osiguran, te postavljena specijalna skela koja može podnijeti veće terete, jer će sljedeće 2021. godine skidati se gornji dio oltara, te ići na obnovu. Spomenut je idejni projekt na kojem zajedno rade arhitekti, statičari te Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode. U vezi financiranja i pomoći, već se je

uključilo Ministarstvo kulture i Hrvatski restauratorski zavod za obnovu glavnog oltara Majke Božje Remetske. Za ostale radove i financiranja potrebno je najprije napraviti projekt obnove, te nakon toga tražiti konkretnu pomoć za sanaciju i obnovu. Ovom prilikom potrebno je spomenuti kako je Grad Zagreb sa svoje strane učinio što je trenutno bilo moguće, a to je osiguranje sigurnosti crkve s postavljanjem zaštitnih skela i potpornih stupova. Također, zaslugom dobročinitelja, župljana, hodočasnika i svih onih koji cijene remetsko svetište uspjela se sanirati sakristija i hodnik pored crkve te će se također jednim djelom pokriti i arhitektonski snimak.”

Barokna Crkva sv. Franje Ksaverskoga

Crkva sv. Franje Ksaverskoga u Zagrebu jedinstvena je i vrijedna građevina barokne arhitekture iz sredine osamnaestog stoljeća (1748. – 1752.). Uz nju je sjedište istoimene župe (osnovane 1942.), samostana, izgrađenog u prvoj polovici prošlog stoljeća, Provincije franjevac trećoredaca glagoljaša i njezine odgojne zajednice. S križnim putem iz prve polovice 18. stoljeća, koji vodi prema crkvi s južne strane, i perivojem čini jedinstvenu prostornu i kompozicijsku cjelinu. Ksaverski barokni kompleks zaštićeno je kulturno dobro.

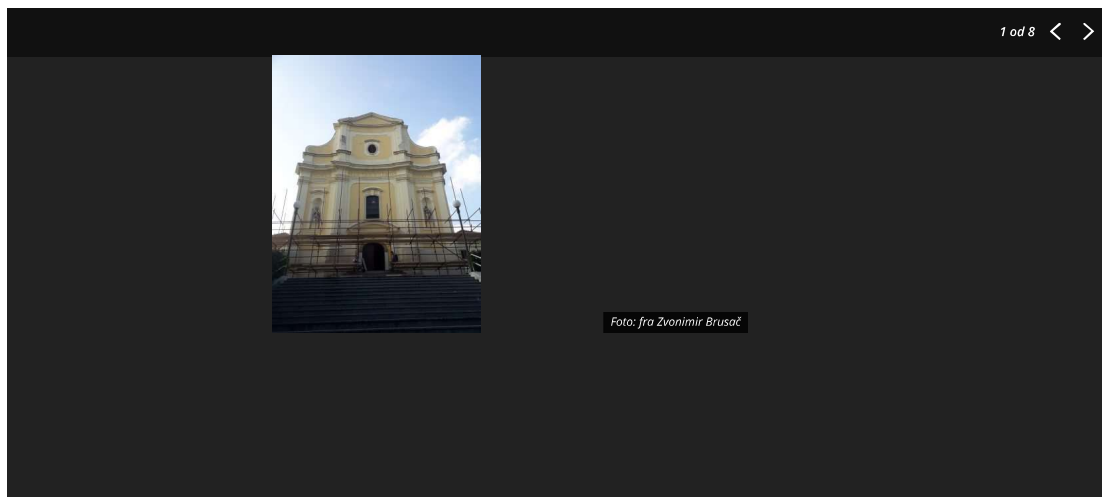
Tijekom 18. stoljeća crkva je bila značajno proštenišno, hodočasničko mjesto za vjernike Zagreba i okolice, o čemu svjedoče isusovačke kronike. Danas je ksaverski kompleks posebno poznat po pobožnosti križnog puta na koju se svake korizmene nedjelje okuplja veliko mnoštvo vjernika iz Zagreba. Po kalvarijskom putu su prije nekoliko godina postavljene kamene ploče.

Više o oštećenjima rekao nam je **fra Zvonimir Brusač**, samostanski vikar:

“Ksaverska župna i samostanska crkva ozbiljno je oštećena u potresu. Samostan nije oštećen, u potresu je nasreću djelovao kao prsten te svetište i kupolu crkve zaštitio od znatnijih oštećenja. Pregledi i mišljenja ovlaštenih stručnjaka nakon potresa potvrdili su da su dijelovi zidane konstrukcije crkve ozbiljno oštećeni. Barokno pročelje i kor, koji čine zasebnu građevinsku cjelinu, imaju „tendenciju odvajanja od korpusa crkve“, što osobito pokazuje velike pukotine na koru, u spoju pročelja i bočnih zidova. U kritičnom je stanju posebno najviši dio glavnoga pročelja, zabat crkve, nagnut oko pet centimetara, na kojem se vide opasne pukotine na mjestima spoja. U unutrašnjosti crkve vidljive su pukotine na bočnim zidovima te osobito na nadvojima svih četiriju prozora, na oba kupolasta svoda lađe i na svodu iznad kora. Oštećenja svodova još su vidljivija s gornje, tavanačke strane. Na vrhu zapadnoga bočnog zida nakon drugoga potresnog udara otpao je dio krovnog vijenca u dužini od oko dva metra. Barokni oltari i novi vitrazi na prozorima nisu oštećeni. Crkva se zbog tih oštećenja ne može koristiti za bogoslužje i okupljanja vjernika jer postoji opasnost od odvajanja dijelova žbuke ili opeke.”

Fra Brusač je za Narod.hr opisao što je dosad napravljeno tijekom obnove:

“Prema službenome mišljenju ovlaštenih arhitekata (Prostori i sekvence d. o. o., Zagreb) treba izraditi projekt sanacije „koja uz statičke elemente obuhvaća i elemente arhitektonskog oblikovanja“ te bez odlaganja „izvesti konsolidaciju oštećenja kako se pukotine ne bi još više širile“ i kako bi se spriječilo urušavanje. Sanacijom bi crkva trebala dugoročno biti bolje zaštićena od eventualnih novih i jačih potresa. Stručno mišljenje i službeni odgovor Gradskega zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode, poslan početkom srpnja, slaže se u bitnome s prethodnim mišljenjem ovlaštenih arhitekata o nastalim oštećenjima i o planovima za konsolidaciju i sanaciju. U pripremnim radovima u lipnju i srpnju, prema smjernicama Gradskega zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode, velikim su OSB pločama obloženi barokni oltari i nepomični inventar crkve kako bi ih se zaštitilo u slučaju novih potresa i u nastavku radova. **Iznese su klupe, demontirane su i u poseban prostor smještene velike orgulje koje su bile na glavnom pročelju, uklonjeni su ispovjedaonica, unutrašnja ulazna vrata pod korom i veliki luster** te je tako crkvena lađa pripremljena za postavljanje skela. Potkraj kolovoza **počelo je postavljanje skela po cijeloj unutrašnjosti crkvene lađe**, koje će služiti za imobilizaciju i podupiranje oštećenih dijelova građevine, ali i za kasnije radove na sanaciji. Završava se podupiranje kupolastih svodova u lađama crkve. Početkom listopada započelo je postavljanje skela uz glavno pročelje, sve dio vrha zabata.”

Opisao je i daljnje radove koja će se odvijati u dogovoru s Gradskim zavodom za zaštitu spomenika kulture i prirode.

“Gradski zavod za zaštitu spomenika u svom stručnom mišljenju predlaže „konstruktivnu sanaciju uz dodatno ojačanje u mjeri koliko je to moguće“ i planira sanaciju pukotina injektiranjem i sidrenjem, ojačanje pojasnica i svodova staklenim mrežama i sličnim ojačanjima, bandažiranje (povezivanje, utezanje) spoja južnoga s bočnim pročeljima te saniranje zabata crkve injektiranjem i ojačanjem zidane strukture, kao i dodatnu stabilizaciju prostornom rešetkom u potkrovlju. U međuvremenu, dok se postavljaju skele i podupiru oštećeni dijelovi crkve, izrađuje se projekt cjelovite sanacije s detaljnom tehničkom dokumentacijom koja će obuhvatiti sve građevinske, obrtničke i restauratorske radove, uključujući troškovnik. Izvedba projekta sanacije početi će nakon suglasnosti i ovjere koju daje zagrebački Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode. Nakon izrade troškovnika planirat će se prikupljanje sredstava za obnovu. Odmah nakon potresa župljani su počeli davati svoje doprinose, a veće doprinose dalo je već nekoliko donatora.”

Za kraj fra Brusač je za Narod.hr poručio kako će se bogoslužja i okupljanja vjernika moći održavati u crkvi tek nakon cjelovite sanacije. Do tada se za potrebe župe i samostana koristiti Dvorana biskupa Srečka (Badurine) koja se nalazi uz crkvu kao dio samostanske zgrade. Nedjeljom prije podne sada se, kad su povoljne vremenske prilike, svete mise slave ispod križeva ksaverske kalvarije, a jutarnja i večernja nedjeljna sveta misa slavi se u Dvorani biskupa Srečka uz poštovanje epidemioloških mjera.

Podržite nas! Kako bismo Vas mogli nastaviti informirati o najvažnijim događajima i temama koje se ne mogu čitati u drugim medijima, potrebna nam je Vaša pomoć. Molimo Vas podržite Narod.hr s 50, 100, 200 ili više kuna. Svaka Vaša pomoć nam je značajna! Hvala Vam! Upute kako to možete učiniti možete pronaći [OVDJE](#)

Izvor: narod.hr

OZNAKE Bazilika Srca Isusova u Palmotičevoj ulici | katedrala | obnova | oštećenja na sakralnim objektima | potres | restauracija | sanacija

Like 9

VIŠE S WEBA

Novi Tiguan po želji može biti opremljen Harman Kardon audiosustavom sa snagom od čak 480 W

Škoro: 'Plenkovićev istup podsjeća na najave uhićenja iz totalitarnih vremena'

Novi Tiguan po želji može biti opremljen Harman Kardon audiosustavom sa snagom od čak 480 W

(VIDEO) Lovren u super izdanju: 'Borio se na Jadranu, u Francuskoj i Engleskoj'

Sveta Margareta Alacoque – četiri velika viđenja koja su proslavila Srce Isusovo

Ugostitelji upozoravaju: 'S ovakvim mjerama ne možemo opstati'

Sponsored by Midas

Prethodni članak

(FOTO) Nezaustavljivi: Bayern u sjajnoj utakmici osvoje njemački Superkup ujedno i peti trofej u 2020. godini

Sljedeći članak

Papirnate uputnice više se neće koristiti u bolnicama: Umjesto njih od uvode se e-uputnice

VEZANI ČLANCI VIŠE OD AUTORA

(VIDEO) Selak Raspudić za Narod.hr: 'Smeta me licemjerje i lažna neutralnost pravobraniteljice Ljubičić'

U Hrvatskoj 1131 novi slučaj zaraze, testirano 5693 u posljednja 24 sata

(VIDEO) Raspudić se osvrnuo na čudnu izjavu pravobraniteljice Pirnat Dragičević

Kolačići i politika privatnosti